

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี” ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๗๗ คน มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป การวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอต่อไปนี้

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

๔.๓ ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านการรักษาศีล ๕ กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

๔.๔ ผลการทดสอบสมมติฐาน

๔.๕ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

๔.๖ สรุปผลการสัมภาษณ์บุคคลเชิงลึกเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

๔.๗ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

การศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชน จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายละเอียดดังในตารางที่ ๔.๑

ตารางที่ ๔.๑ แสดงจำนวน และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n=๓๗๗)		
สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	๑๓๙	๓๖.๙
หญิง	๒๓๘	๖๓.๑
รวม	๓๗๗	๑๐๐
อายุ		
ไม่เกิน ๓๐ ปี	๖๙	๑๘.๓
๓๑ - ๔๐ ปี	๘๒	๒๑.๘
๔๑ - ๕๐ ปี	๙๑	๒๔.๑
๕๑ ปีขึ้นไป	๑๓๕	๓๕.๘
รวม	๓๗๗	๑๐๐
สถานภาพสมรส		
โสด	๑๐๗	๒๘.๔
สมรส	๒๑๔	๕๖.๘
หม้าย/หย่าร้าง	๔๓	๑๑.๔
แยกกันอยู่	๑๓	๓.๔
รวม	๓๗๗	๑๐๐
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าอนุปริญญา	๒๖๖	๗๐.๖
อนุปริญญา หรือเทียบเท่า	๕๘	๑๕.๔
ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า	๔๘	๑๒.๗
สูงกว่าปริญญาตรี	๕	๑.๓
รวม	๓๗๗	๑๐๐

ตารางที่ ๔.๑ (ต่อ)

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพ		
นักเรียน/นักศึกษา	๒๓	๖.๑
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	๙๕	๒๕.๒
พนักงานบริษัท/ลูกจ้าง	๑๓๐	๓๔.๕
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	๓๗	๙.๘
เกษตรกร	๙๒	๒๔.๔
รวม	๓๗๗	๑๐๐
รายได้		
ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท	๑๕๐	๓๙.๘
๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐ บาท	๑๒๙	๓๔.๒
๑๕,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท	๗๑	๑๘.๘
๒๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๒๗	๗.๒
รวม	๓๗๗	๑๐๐
ความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา		
ไม่เคยเข้าร่วมเลย	-	-
เข้าร่วมเป็นครั้งคราว	๒๓๗	๖๒.๙
เข้าร่วม ๑ – ๓ ครั้งต่อเดือน	๔๑	๑๐.๘
เข้าร่วมเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ	๙๙	๒๖.๓
รวม	๓๗๗	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเรื่อง “การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี” จำแนกได้ดังนี้

เพศ : ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นหญิงจำนวน ๒๓๘ คน คิดเป็น ร้อยละ ๖๓.๑ และเป็นชายจำนวน ๑๓๙ คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๙

อายุ : ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ ๕๑ ปีขึ้นไป มีจำนวน ๑๓๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๘ รองลงมาคือ มีอายุอยู่ระหว่าง ๔๑ – ๕๐ ปี มีจำนวน ๙๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๑ มีอายุอยู่ระหว่าง ๓๑ – ๔๐ ปี จำนวน ๘๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๘ และมีอายุไม่เกิน ๓๐ ปี มีจำนวน ๖๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๓ ตามลำดับ

สถานภาพสมรส : ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส มีจำนวน ๒๑๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๘ รองลงมาคือ สถานภาพโสด มีจำนวน ๑๐๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๔ สถานภาพหม้าย/หย่าร้าง มีจำนวน ๔๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๔ และสถานภาพแยกกันอยู่ มีจำนวน ๑๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๔ ตามลำดับ

ระดับการศึกษา : ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าอนุปริญญา มีจำนวน ๒๖๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๖ รองลงมาคือ มีการศึกษาระดับอนุปริญญา หรือเทียบเท่า มีจำนวน ๕๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๔ มีการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า จำนวน ๔๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๗ และมีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีจำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๓ ตามลำดับ

อาชีพ : ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพนักงานบริษัท/ลูกจ้าง มีจำนวน ๑๓๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๕ รองลงมาคือ ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย มีจำนวน ๙๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๒ อาชีพเกษตรกร มีจำนวน ๙๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๔ อาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน ๓๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๙.๘ และ ประกอบอาชีพนักเรียน/นักศึกษา มีจำนวน ๒๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๑ ตามลำดับ

รายได้ : ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาทต่อเดือน มีจำนวน ๑๕๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๘ รองลงมาคือ มีรายได้ ๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาทต่อเดือน มีจำนวน ๑๒๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๒ มีรายได้ ๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐ บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๘ และมีรายได้ ๒๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป มีจำนวน ๒๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๒ ตามลำดับ

ความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา : ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา คือ เข้าร่วมเป็นครั้งคราว มีจำนวน ๒๓๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๙ รองลงมาคือ เข้าร่วมเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ มีจำนวน ๙๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๓ และเข้าร่วม ๑ - ๓ ครั้งต่อเดือน มีจำนวน ๔๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๘ ตามลำดับ และไม่เคยเข้าร่วมเลย ไม่มี

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม แสดงด้วยค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ ๔.๒ แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวม

(n = ๓๗๗)

การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน หมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ด้านร่างกาย	๔.๔๑	๐.๓๖๐	มาก
๒. ด้านจิตใจ	๔.๕๐	๐.๓๘๓	มาก
๓. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	๔.๓๓	๐.๓๙๙	มาก
๔. ด้านสิ่งแวดล้อม	๔.๔๐	๐.๓๙๗	มาก
รวม	๔.๔๑	๐.๓๑๘	มาก

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๔.๔๑, S.D. = ๐.๓๑๘) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านจิตใจมีระดับสูงสุด ($\bar{X}$ = ๔.๕๐, S.D. = ๐.๓๘๓) รองลงมา คือ ด้านร่างกาย ($\bar{X}$ = ๔.๔๑, S.D. = ๐.๓๖๐) ด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{X}$ = ๔.๔๐, S.D. = ๐.๓๙๗) และด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ($\bar{X}$ = ๔.๓๓, S.D. = ๐.๓๙๙) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๓ แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ด้าน ร่างกาย

(n = ๓๗๗)

ด้านร่างกาย	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. การเจ็บปวดตามร่างกาย เช่น ปวดหัว ปวดท้อง ปวดตามตัว ทำให้ท่านไม่สามารถทำในสิ่งที่ต้องการ	๔.๔๔	๐.๕๕๓	มาก
๒. ท่านมีกำลังเพียงพอที่จะทำสิ่งต่างๆ ในแต่ละวัน (ทั้งเรื่องงาน หรือการดำเนินชีวิตประจำวัน)	๔.๔๓	๐.๕๓๒	มาก
๓. ท่านรู้สึกพอใจที่สามารถทำอะไรๆ ผ่านไปได้ในแต่ละวัน	๔.๓๗	๐.๖๐๒	มาก
๔. ท่านจำเป็นต้องไปรับการรักษา พยาบาล เพื่อที่จะทำงานหรือมีชีวิตอยู่ไปได้ในแต่ละวัน	๔.๔๒	๐.๕๖๔	มาก
๕. ท่านพอใจกับความสามารถในการทำงานได้อย่างที่เคยทำมา	๔.๔๑	๐.๖๐๐	มาก
รวม	๔.๔๑	๐.๓๖๐	มาก

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ด้านร่างกาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๔.๔๑, S.D. = ๐.๓๖๐) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อว่าการเจ็บปวดตามร่างกาย เช่น ปวดหัว ปวดท้อง ปวดตามตัว ทำให้ท่านไม่สามารถทำในสิ่งที่ต้องการ มีระดับสูงสุด ($\bar{X}$ = ๔.๔๔, S.D. = ๐.๕๕๓) รองลงมา คือ มีกำลังเพียงพอที่จะทำสิ่งต่างๆ ในแต่ละวัน (ทั้งเรื่องงาน หรือการดำเนินชีวิตประจำวัน) ($\bar{X}$ = ๔.๔๓, S.D. = ๐.๕๓๒) จำเป็นต้องไปรับการรักษาพยาบาลเพื่อที่จะทำงานหรือมีชีวิตอยู่ไปได้ในแต่ละวัน ($\bar{X}$ = ๔.๔๒, S.D. = ๐.๕๖๔) พอใจกับความสามารถในการทำงานได้อย่างที่เคยทำมา ($\bar{X}$ = ๔.๔๑, S.D. = ๐.๖๐๐) และรู้สึกพอใจที่สามารถทำอะไรๆ ผ่านไปได้ในแต่ละวัน ($\bar{X}$ = ๔.๓๗, S.D. = ๐.๖๐๒) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๔ แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ด้าน จิตใจ

(n = ๓๗๗)

ด้านจิตใจ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ท่านรู้สึกพึงพอใจในชีวิต (เช่น มีความสุข ความสงบ มีความหวัง)	๔.๖๓	๐.๕๐๔	มากที่สุด
๒. ท่านมีสมาธิในการทำงานต่างๆ	๔.๓๙	๐.๕๓๐	มาก
๓. ท่านรู้สึกพอใจในความสามารถของตนเอง	๔.๔๓	๐.๕๔๗	มาก
๔. ท่านรู้สึกว่าชีวิตท่านมีความหมาย	๔.๕๙	๐.๕๑๘	มากที่สุด
๕. ท่านมีความรู้สึกไม่ดี เช่น รู้สึกเหงา เศร้า หดหู่ สิ้นหวัง วิตกกังวล	๔.๔๙	๐.๕๕๑	มาก
รวม	๔.๕๐	๐.๓๘๓	มาก

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน หมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ด้านจิตใจ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๔.๕๐, S.D. = ๐.๓๖๐) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่าข้อว่ารู้สึกพึงพอใจในชีวิต (เช่น มีความสุขความสงบ มีความหวัง) มีระดับสูงสุด ($\bar{X}$ = ๔.๖๓, S.D. = ๐.๕๐๔) รองลงมา คือรู้สึกว่าชีวิตมีความหมาย ($\bar{X}$ = ๔.๕๙, S.D. = ๐.๕๑๘) มีความรู้สึกไม่ดี เช่น รู้สึกเหงา เศร้า หดหู่ สิ้นหวัง วิตกกังวล ($\bar{X}$ = ๔.๔๙, S.D. = ๐.๕๕๑) รู้สึกพอใจในความสามารถของตนเอง ($\bar{X}$ = ๔.๔๓, S.D. = ๐.๕๔๗) และมีสมาธิในการทำงานต่างๆ ($\bar{X}$ = ๔.๓๙, S.D. = ๐.๕๓๐) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๕ แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ด้าน ความสัมพันธ์ทางสังคม

(n = ๓๗๗)

ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ท่านพอใจต่อการผูกมิตรหรือเข้ากับคนอื่นอย่างที่ผ่านมา	๔.๕๒	๐.๕๓๑	มากที่สุด
๒. ท่านพอใจกับการช่วยเหลือที่เคยได้รับจากเพื่อนๆ	๔.๓๔	๐.๕๘๑	มาก
๓. ท่านกล้าแสดงออกในทางที่ดีในที่สาธารณะ	๔.๑๓	๐.๗๐๗	มาก
๔. ท่านถูกผู้อื่น (นักปกครอง/ผู้มีอิทธิพล) ครอบงำชีวิต	๔.๘๐	๐.๔๓๒	มากที่สุด
๕. ท่านสามารถให้ความช่วยเหลือแก่คนอื่นที่มาขอความช่วยเหลือ	๓.๘๙	๐.๗๙๙	มาก
รวม	๔.๓๓	๐.๓๙๙	มาก

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๔.๓๓, S.D. = ๐.๓๙๙) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อว่าถูกผู้อื่น (นักปกครอง/ผู้มีอิทธิพล) ครอบงำชีวิตมีระดับสูงสุด ($\bar{X}$ = ๔.๘๐, S.D. = ๐.๔๓๒) รองลงมาคือ พอใจต่อการผูกมิตรหรือเข้ากับคนอื่นอย่างที่ผ่านมา ($\bar{X}$ = ๔.๕๒, S.D. = ๐.๕๓๑) พอใจกับการช่วยเหลือที่เคยได้รับจากเพื่อนๆ ($\bar{X}$ = ๔.๓๔, S.D. = ๐.๕๘๑) กล้าแสดงออกในทางที่ดีในที่สาธารณะ ($\bar{X}$ = ๔.๑๓, S.D. = ๐.๗๐๗) และสามารถให้ความช่วยเหลือแก่คนอื่นที่มาขอความช่วยเหลือ ($\bar{X}$ = ๓.๘๙, S.D. = ๐.๗๙๙) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๖ แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ด้าน สิ่งแวดล้อม

(n = ๓๗๗)

ด้านสิ่งแวดล้อม	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ท่านรู้สึกว่าคุณภาพชีวิตมีความมั่นคงปลอดภัย ในแต่ละวัน	๔.๕๔	๐.๕๑๐	มากที่สุด
๒. ท่านพอใจกับสภาพบ้านเรือนที่อยู่ตอนนี้	๔.๕๘	๐.๕๓๐	มากที่สุด
๓. ท่านพอใจที่จะสามารถไปใช้บริการ สาธารณสุขได้ตามความจำเป็น	๔.๐๒	๐.๗๔๔	มาก
๔. ท่านมีโอกาสได้พักผ่อนคลายเครียด	๔.๓๐	๐.๕๘๑	มาก
๕. บริเวณที่อยู่อาศัยของท่านมี สภาพแวดล้อมที่ดี	๔.๕๙	๐.๕๓๓	มากที่สุด
รวม	๔.๔๐	๐.๓๙๗	มาก

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต ของประชาชน หมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ด้านสิ่งแวดล้อม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๔.๔๐, S.D. = ๐.๓๙๗) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อว่าบริเวณที่อยู่อาศัยของท่านมีสภาพแวดล้อม ที่ดี มีระดับสูงสุด ($\bar{X}$ = ๔.๕๙, S.D. = ๐.๕๓๓) รองลงมา คือ พอใจกับสภาพบ้านเรือนที่อยู่ตอนนี้ ($\bar{X}$ = ๔.๕๘, S.D. = ๐.๕๓๐) รู้สึกว่าคุณภาพชีวิตมีความมั่นคงปลอดภัยในแต่ละวัน ($\bar{X}$ = ๔.๕๔, S.D. = ๐.๕๑๐) มีโอกาสได้พักผ่อนคลายเครียด ($\bar{X}$ = ๔.๓๐, S.D. = ๐.๕๘๑) และพอใจที่จะสามารถไปใช้ บริการสาธารณสุขได้ตามความจำเป็น ($\bar{X}$ = ๔.๐๒, S.D. = ๐.๗๔๔) ตามลำดับ

๔.๓ ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านการรักษาศีล ๕ กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านการรักษาศีล ๕ กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ ๔.๗ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านการรักษาศีล ๕ กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวม

(n = ๓๗๗)

พฤติกรรมทางจริยธรรมด้านการรักษาศีล ๕	คุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี		
	r	Sig.	ลำดับที่
๑. ด้านปณาดิปาตา เวมณี	๐.๕๖	๐.๐๐*	๓
๒. ด้านอทินนาทานา เวมณี	๐.๕๐	๐.๐๐*	๔
๓. ด้านกาเมสุมิจฉาจารา เวมณี	๐.๕๖	๐.๐๐*	๓
๔. ด้านมุสาวาทา เวมณี	๐.๕๘	๐.๐๐*	๒
๕. ด้านสุราเมรยมัชชปมาทัฏฐานา เวมณี	๐.๖๕	๐.๐๐*	๑

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านการรักษาศีล ๕ กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ได้แก่ ด้านสุราเมรยมัชชปมาทัฏฐานา เวมณี ด้านมุสาวาทา เวมณี ด้านกาเมสุมิจฉาจารา เวมณี ด้านปณาดิปาตา เวมณี และด้านอทินนาทานา เวมณี

ตารางที่ ๔.๘ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านการรักษาศีล ๕ กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ด้านร่างกาย

(n = ๓๗๗)

พฤติกรรมทางจริยธรรมด้านการรักษาศีล ๕	คุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี		
	r	Sig.	ลำดับที่
๑. ด้านปาณาติปาตา เวมณี	๐.๓๗	๐.๐๐*	๔
๒. ด้านอทินนาทานา เวมณี	๐.๓๖	๐.๐๐*	๕
๓. ด้านกาเมสุมิฉฉาจารา เวมณี	๐.๔๓	๐.๐๐*	๓
๔. ด้านมูสาวาทา เวมณี	๐.๔๔	๐.๐๐*	๒
๕. ด้านสุราเมรยมัชชปมาทัฏฐานา เวมณี	๐.๕๕	๐.๐๐*	๑

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านการรักษาศีล ๕ กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ด้านร่างกาย มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ได้แก่ ด้านสุราเมรยมัชชปมาทัฏฐานา เวมณี ด้านมูสาวาทา เวมณี ด้านกาเมสุมิฉฉาจารา เวมณี ด้านปาณาติปาตา เวมณี และด้านอทินนาทานา เวมณี

ตารางที่ ๔.๙ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านการรักษาศีล ๕ กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ด้านจิตใจ (n = ๓๗๗)

พฤติกรรมทางจริยธรรมด้านการรักษาศีล ๕	คุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี		
	r	Sig.	ลำดับที่
๑. ด้านปาณาติปาตา เวมณี	๐.๔๔	๐.๐๐*	๔
๒. ด้านอทินนาทานา เวมณี	๐.๔๓	๐.๐๐*	๕
๓. ด้านกาเมสุมิจฉาจารา เวมณี	๐.๕๒	๐.๐๐*	๓
๔. ด้านมุสาวาทา เวมณี	๐.๕๓	๐.๐๐*	๒
๕. ด้านสุราเมรยมัชชปมาทัฏฐานา เวมณี	๐.๕๙	๐.๐๐*	๑

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๙ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านการรักษาศีล ๕ กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ด้านจิตใจ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ได้แก่ ด้านสุราเมรยมัชชปมาทัฏฐานา เวมณี ด้านมุสาวาทา เวมณี ด้านกาเมสุมิจฉาจารา เวมณี ด้านปาณาติปาตา เวมณี ด้านอทินนาทานา เวมณี

ตารางที่ ๔.๑๐ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านการรักษาศีล ๕ กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม

(n = ๓๗๗)

พฤติกรรมทางจริยธรรมด้านการรักษาศีล ๕	คุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี		
	r	Sig.	ลำดับที่
๑. ด้านปณาดิปาตา เวมณี	๐.๕๔	๐.๐๐*	๑
๒. ด้านอทินนาทานา เวมณี	๐.๕๑	๐.๐๐*	๓
๓. ด้านกาเมสุมิจฉาจารา เวมณี	๐.๔๑	๐.๐๐*	๕
๔. ด้านมูสาวาทา เวมณี	๐.๕๒	๐.๐๐*	๒
๕. ด้านสุราเมรยมัชชปมาทัฏฐานา เวมณี	๐.๔๘	๐.๐๐*	๔

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านการรักษาศีล ๕ กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ได้แก่ ด้านปณาดิปาตา เวมณี ด้านมูสาวาทา เวมณี ด้านอทินนาทานา เวมณี ด้านสุราเมรยมัชชปมาทัฏฐานา เวมณี และด้านกาเมสุมิจฉาจารา เวมณี

ตารางที่ ๔.๑๑ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านการรักษาศิล ๕ กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศิล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ด้านสิ่งแวดล้อม

(n = ๓๗๗)

พฤติกรรมทางจริยธรรมด้านการรักษาศิล ๕	คุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศิล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี		
	r	Sig.	ลำดับที่
๑. ด้านปณาดิปาตา เวมณี	๐.๔๘	๐.๐๐*	๓
๒. ด้านอทินนาทานา เวมณี	๐.๓๗	๐.๐๐*	๕
๓. ด้านกาเมสุมิฉฉาจารา เวมณี	๐.๕๐	๐.๐๐*	๒
๔. ด้านมูสาวาทา เวมณี	๐.๔๑	๐.๐๐*	๔
๕. ด้านสุราเมรยมัชชปมาทัญฐานา เวมณี	๐.๕๔	๐.๐๐*	๑

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านการรักษาศิล ๕ กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศิล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ด้านสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ได้แก่ ด้านสุราเมรยมัชชปมาทัญฐานา เวมณี ด้านกาเมสุมิฉฉาจารา เวมณี ด้านปณาดิปาตาเววมณี ด้านมูสาวาทา เวมณี ด้านอทินนาทานา เวมณี

๔.๔ ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี การทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างตัวแปร ได้แก่ การจำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาต่างกัน ตามสมมติฐานที่ ๑ – ๗ ดังนี้

สมมติฐานที่ ๑ ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๒ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำแนกตามเพศ

(n = ๓๗๗)

การพัฒนาคุณภาพชีวิต ของประชาชนหมู่บ้าน รักษาศีล ๕ อำเภอ หนองแค จังหวัดสระบุรี	เพศ				t	Sig.
	ชาย(๑๓๙ คน)		หญิง (๒๓๘ คน)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านร่างกาย	๔.๔๒	๐.๓๖๒	๔.๔๐	๐.๓๖๐	๐.๕๕๐	๐.๗๑๕
ด้านจิตใจ	๔.๔๙	๐.๔๐๕	๔.๕๑	๐.๓๗๐	-๐.๔๓๖	๐.๓๓๖
ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	๔.๓๑	๐.๓๙๙	๔.๓๔	๐.๓๙๙	-๐.๖๖๒	๐.๖๖๖
ด้านสิ่งแวดล้อม	๔.๔๒	๐.๔๑๒	๔.๓๙	๐.๓๘๘	๐.๗๘๓	๐.๒๘๖
รวม	๔.๔๑	๐.๓๓๓	๔.๔๑	๐.๓๐๙	๐.๐๖๑	๐.๕๕๓

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนมีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ในทุกด้าน

สมมติฐานที่ ๒ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๓ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำแนกตามอายุ

(n = ๓๗๗)

การพัฒนาคุณภาพชีวิตของ ประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	อายุ								F	Sig.
	ไม่เกิน ๓๐ ปี (๖๙ คน)		๓๑ - ๔๐ ปี (๘๒ คน)		๔๑ - ๕๐ ปี (๙๑ คน)		๕๑ ปีขึ้นไป (๑๓๕ คน)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านร่างกาย	๔.๓๓	๐.๓๗๖	๔.๔๐	๐.๓๔๓	๔.๕๒	๐.๓๓๑	๔.๓๘	๐.๓๖๙	๓.๙๘๖	๐.๐๐๘*
ด้านจิตใจ	๔.๔๒	๐.๔๒๙	๔.๔๓	๐.๔๑๕	๔.๕๖	๐.๓๔๘	๔.๕๕	๐.๓๔๘	๓.๔๙๑	๐.๐๑๖*
ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	๔.๓๖	๐.๔๑๗	๔.๒๗	๐.๔๒๙	๔.๓๖	๐.๔๐๙	๔.๓๓	๐.๓๖๒	๐.๘๕๖	๐.๔๖๔
ด้านสิ่งแวดล้อม	๔.๓๔	๐.๓๘๗	๔.๓๘	๐.๔๓๓	๔.๔๑	๐.๓๗๘	๔.๔๔	๐.๓๙๐	๑.๑๖๓	๐.๓๒๔
รวม	๔.๓๖	๐.๓๓๐	๔.๓๗	๐.๓๔๖	๔.๔๖	๐.๓๐๙	๔.๔๓	๐.๒๙๕	๑.๘๔๗	๐.๑๓๘

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ แต่ด้านร่างกาย และ ด้านจิตใจ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ดังนั้น จึงได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ของความคิดเห็นของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๔ - ๔.๑๕

ตารางที่ ๔.๑๔ แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด
ของความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค
จังหวัดสระบุรี จำแนกตามอายุ ด้านร่างกาย

(n = ๓๗๗)

อายุ	$\bar{X}$	อายุ			
		ไม่เกิน ๓๐ ปี ๔.๓๓	๓๑ - ๔๐ ปี ๔.๔๐	๔๑ - ๕๐ ปี ๔.๕๒	๕๑ ปีขึ้นไป ๔.๓๘
ไม่เกิน ๓๐ ปี	๔.๓๓	-	๐.๐๖๘	๐.๑๘๑*	๐.๐๔๙
๓๑ - ๔๐ ปี	๔.๔๐		-	๐.๑๑๓*	๐.๐๑๙
๔๑ - ๕๐ ปี	๔.๕๒			-	๐.๑๓๒*
๕๑ ปีขึ้นไป	๔.๓๘				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๔ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของ
ประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำแนกตามอายุ ด้านร่างกาย เป็นรายคู่
มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จำนวน ๓ คู่ ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุไม่
เกิน ๓๐ ปี และประชาชนที่มีอายุ ๓๑ - ๔๐ ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของ
ประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี น้อยกว่า ประชาชนที่มีอายุ ๔๑ - ๕๐
ปี และ ประชาชนที่มีอายุ ๔๑ - ๕๐ ปี มากกว่า ประชาชนที่มีอายุ ๕๑ ปีขึ้นไป

ตารางที่ ๔.๑๕ แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด
ของความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค
จังหวัดสระบุรี จำแนกตามอายุ **ด้านจิตใจ**

(n = ๓๗๗)

อายุ	$\bar{X}$	อายุ			
		ไม่เกิน ๓๐ ปี ๔.๓๓	๓๑ - ๔๐ ปี ๔.๔๐	๔๑ - ๕๐ ปี ๔.๕๒	๕๑ ปีขึ้นไป ๔.๓๘
ไม่เกิน ๓๐ ปี	๔.๓๓	-	๐.๐๐๘	๐.๑๓๘*	๐.๑๒๙
๓๑ - ๔๐ ปี	๔.๔๐		-	๐.๑๓๐*	๐.๑๒๑*
๔๑ - ๕๐ ปี	๔.๕๒			-	๐.๐๐๙
๕๑ ปีขึ้นไป	๔.๓๘				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๕ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของ
ประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำแนกตามอายุ ด้านจิตใจ เป็นรายคู่มี
ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จำนวน ๓ คู่ ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุไม่เกิน
๓๐ ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค
จังหวัดสระบุรี น้อยกว่า ประชาชนที่มีอายุ ๔๑ - ๕๐ ปี และ ประชาชนที่มีอายุ ๓๑ - ๕๐ ปี น้อย
กว่า ประชาชนที่มีอายุ ๔๑ - ๕๐ ปี แต่มากกว่า ประชาชนที่มีอายุ ๕๑ ปีขึ้นไป

สมมติฐานที่ ๓ ประชาชนที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพ
ชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๖ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำแนกตามสถานภาพสมรส

(n = ๓๗๗)

การพัฒนาคุณภาพชีวิตของ ประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	สถานภาพสมรส								F	Sig.
	โสด (๑๐๗ คน)		สมรส (๒๑๔ คน)		หม้าย/หย่าร้าง (๔๓ คน)		แยกกันอยู่ (๑๓ คน)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านร่างกาย	๔.๓๖	๐.๓๖๑	๔.๔๕	๐.๓๖๙	๔.๓๓	๐.๒๘๔	๔.๔๔	๐.๓๗๕	๒.๑๓๑	๐.๐๙๖
ด้านจิตใจ	๔.๔๕	๐.๔๐๓	๔.๕๓	๐.๓๗๗	๔.๕๓	๐.๒๙๕	๔.๔๐	๐.๕๓๕	๑.๒๗๗	๐.๒๘๒
ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	๔.๓๕	๐.๔๓๐	๔.๓๔	๐.๓๙๑	๔.๒๕	๐.๓๒๐	๔.๒๖	๐.๔๘๕	๐.๙๓๕	๐.๔๒๔
ด้านสิ่งแวดล้อม	๔.๓๗	๐.๔๐๒	๔.๔๓	๐.๓๙๗	๔.๓๔	๐.๓๓๒	๔.๓๖	๐.๕๓๔	๑.๐๔๑	๐.๓๗๔
รวม	๔.๓๘	๐.๓๓๐	๔.๔๔	๐.๓๑๘	๔.๓๖	๐.๒๓๒	๔.๓๖	๐.๔๓๖	๑.๒๓๑	๐.๒๙๘

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๖ พบว่า ประชาชนที่มีสถานภาพสมรสต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนที่มีสถานภาพสมรสต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ในทุกด้าน

สมมติฐานที่ ๔ ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๗ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา

(n = ๓๗๗)

การพัฒนาคุณภาพชีวิตของ ประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	ระดับการศึกษา								F	Sig.
	ต่ำกว่าอนุปริญญา (๒๖๖ คน)		อนุปริญญา หรือเทียบเท่า (๕๘ คน)		ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า (๔๘ คน)		สูงกว่าปริญญาตรี (๕ คน)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านร่างกาย	๔.๔๑	๐.๓๕๘	๔.๓๒	๐.๓๘๕	๔.๔๙	๐.๓๑๔	๔.๗๖	๐.๓๒๘	๓.๖๓๑	๐.๐๑๓
ด้านจิตใจ	๔.๕๒	๐.๓๕๕	๔.๓๓	๐.๔๓๗	๔.๕๖	๐.๔๐๗	๔.๘๘	๐.๒๖๘	๖.๓๖๙	๐.๐๐๐
ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	๔.๓๔	๐.๓๙๒	๔.๒๒	๐.๓๕๘	๔.๓๘	๐.๔๕๐	๔.๖๔	๐.๔๗๗	๒.๙๔๕	๐.๐๓๓
ด้านสิ่งแวดล้อม	๔.๔๒	๐.๓๙๑	๔.๒๖	๐.๓๘๔	๔.๔๓	๐.๔๑๑	๔.๘๐	๐.๒๐๐	๔.๖๐๕	๐.๐๐๔
รวม	๔.๔๒	๐.๓๐๖	๔.๒๘	๐.๓๒๕	๔.๔๗	๐.๓๒๓	๔.๗๗	๐.๒๙๗	๖.๑๗๘	๐.๐๐๐

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๗ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ในทุกด้าน

ดังนั้น จึงได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ของความคิดเห็นของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๘ – ๔.๒๒

ตารางที่ ๔.๑๘ แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวม จำแนกตามระดับการศึกษา

(n = ๓๗๗)

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ระดับการศึกษา			
		ต่ำกว่า อนุปริญญา ๔.๔๒	อนุปริญญา หรือเทียบเท่า ๔.๒๘	ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า ๔.๔๗	สูงกว่า ปริญญาตรี ๔.๗๗
ต่ำกว่าอนุปริญญา	๔.๔๒	-	๐.๑๔๓*	๐.๐๔๒	๐.๓๔๑*
อนุปริญญา หรือเทียบเท่า	๔.๒๘		-	๐.๑๘๕*	๐.๔๘๔*
ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า	๔.๔๗			-	๐.๒๙๙*
สูงกว่าปริญญาตรี	๔.๗๗				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๘ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวม จำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จำนวน ๕ คู่ ได้แก่ ประชาชนที่มีการศึกษาต่ำกว่าอนุปริญญา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี มากกว่า ประชาชนที่มีการศึกษาอนุปริญญา หรือเทียบเท่า แต่น้อยกว่า ประชาชนที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และ ประชาชนที่มีการศึกษาอนุปริญญา หรือเทียบเท่า น้อยกว่าประชาชนที่มีการศึกษาปริญญาตรี หรือเทียบเท่า และประชาชนที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และประชาชนที่มีการศึกษาปริญญาตรี หรือเทียบเท่า น้อยกว่าผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

ตารางที่ ๔.๑๙ แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านร่างกาย

(n = ๓๗๗)

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ระดับการศึกษา			
		ต่ำกว่า อนุปริญญา ๔.๔๑	อนุปริญญา หรือเทียบเท่า ๔.๓๒	ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า ๔.๔๙	สูงกว่า ปริญญาตรี ๔.๗๖
ต่ำกว่าอนุปริญญา	๔.๔๑	-	๐.๐๙๐	๐.๐๘๑	๐.๓๔๕*
อนุปริญญา หรือเทียบเท่า	๔.๓๒		-	๐.๑๗๑*	๐.๔๓๕*
ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า	๔.๔๙			-	๐.๒๖๔
สูงกว่าปริญญาตรี	๔.๗๖				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๙ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านร่างกาย เป็นรายคู่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จำนวน ๓ คู่ ได้แก่ ประชาชนที่มีการศึกษาต่ำกว่าอนุปริญญา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี น้อยกว่า ประชาชนที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และ ประชาชนที่มีการศึกษาอนุปริญญา หรือเทียบเท่า น้อยกว่าประชาชนที่มีการศึกษาปริญญาตรี หรือเทียบเท่า และประชาชนที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

ตารางที่ ๔.๒๐ แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านจิตใจ

(n = ๓๗๗)

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ระดับการศึกษา			
		ต่ำกว่า อนุปริญญา ๔.๕๒	อนุปริญญา หรือเทียบเท่า ๔.๓๓	ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า ๔.๕๖	สูงกว่า ปริญญาตรี ๔.๘๘
ต่ำกว่าอนุปริญญา	๔.๕๒	-	๐.๑๙๔*	๐.๐๓๓	๐.๓๕๑*
อนุปริญญา หรือเทียบเท่า	๔.๓๓		-	๐.๒๒๘*	๐.๕๔๕*
ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า	๔.๕๖			-	๐.๓๑๗
สูงกว่าปริญญาตรี	๔.๘๘				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๐ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านจิตใจเป็นรายคู่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จำนวน ๔ คู่ ได้แก่ ประชาชนที่มีการศึกษิต่ำกว่าอนุปริญญา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี มากกว่า ประชาชนที่มีการศึกษาอนุปริญญา หรือเทียบเท่า แต่ น้อยกว่าประชาชนที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และประชาชนที่มีการศึกษาอนุปริญญา หรือเทียบเท่า น้อยกว่าประชาชนที่มีการศึกษาปริญญาตรี หรือเทียบเท่า และประชาชนที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญา

ตารางที่ ๔.๒๑ แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม

(n = ๓๗๗)

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ระดับการศึกษา			
		ต่ำกว่า อนุปริญญา ๔.๓๔	อนุปริญญา หรือเทียบเท่า ๔.๒๒	ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า ๔.๓๘	สูงกว่า ปริญญาตรี ๔.๖๔
ต่ำกว่าอนุปริญญา	๔.๓๔	-	๐.๑๒๕*	๐.๐๔๑	๐.๒๙๔
อนุปริญญา หรือเทียบเท่า	๔.๒๒		-	๐.๑๖๖*	๐.๔๑๙*
ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า	๔.๓๘			-	๐.๒๕๒
สูงกว่าปริญญาตรี	๔.๖๔				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๑ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม เป็นรายคู่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จำนวน ๓ คู่ ได้แก่ ประชาชนที่มีการศึกษาต่ำกว่าอนุปริญญา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี มากกว่า ประชาชนที่มีการศึกษาอนุปริญญา หรือเทียบเท่า และประชาชนที่มีการศึกษาอนุปริญญา หรือเทียบเท่า น้อยกว่าประชาชนที่มีการศึกษาปริญญาตรี หรือเทียบเท่า และประชาชนที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญา

ตารางที่ ๔.๒๒ แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านสิ่งแวดล้อม

(n = ๓๗๗)

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ระดับการศึกษา			
		ต่ำกว่า อนุปริญญา ๔.๔๒	อนุปริญญา หรือเทียบเท่า ๔.๒๖	ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า ๔.๔๓	สูงกว่า ปริญญาตรี ๔.๘๐
ต่ำกว่าอนุปริญญา	๔.๔๒	-	๐.๑๖๒*	๐.๐๑๒	๐.๓๗๕*
อนุปริญญา หรือเทียบเท่า	๔.๒๖		-	๐.๑๗๕*	๐.๕๓๗*
ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า	๔.๔๓			-	๐.๓๖๒*
สูงกว่าปริญญาตรี	๔.๘๐				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๒ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม เป็นรายคู่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จำนวน ๕ คู่ ได้แก่ ประชาชนที่มีการศึกษาต่ำกว่าอนุปริญญา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี มากกว่า ประชาชนที่มีการศึกษาอนุปริญญา หรือเทียบเท่า แต่น้อยกว่าประชาชนที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และประชาชนที่มีการศึกษาอนุปริญญา หรือเทียบเท่า น้อยกว่าประชาชนที่มีการศึกษาปริญญาตรี หรือเทียบเท่า และประชาชนที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญา และประชาชนที่มีการศึกษาปริญญาตรี หรือเทียบเท่า น้อยกว่าประชาชนที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

สมมติฐานที่ ๕ ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๒๓ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำแนกตามอาชีพ

(n = ๓๗๗)

การพัฒนาคุณภาพชีวิตของ ประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	อาชีพ										F	Sig.
	นักเรียน/นักศึกษา		ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย		พนักงานบริษัท/ ลูกจ้าง		ข้าราชการ/พนักงาน รัฐวิสาหกิจ		เกษตรกร			
	(๒๓ คน)		(๙๕ คน)		(๑๓๐ คน)		(๓๗ คน)		(๙๒ คน)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านร่างกาย	๔.๒๖	๐.๔๔๔	๔.๓๘	๐.๓๗๒	๔.๓๘	๐.๓๓๔	๔.๕๕	๐.๒๘๐	๔.๕๖	๐.๓๗๒	๓.๓๓๐	๐.๐๑๑
ด้านจิตใจ	๔.๒๘	๐.๓๙๔	๔.๔๙	๐.๓๗๖	๔.๔๓	๐.๓๗๖	๔.๖๘	๐.๓๕๑	๔.๖๐	๐.๓๖๓	๖.๘๒๐	๐.๐๐๐
ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	๔.๔๖	๐.๕๑๓	๔.๒๗	๐.๔๐๖	๔.๒๕	๐.๓๖๖	๔.๔๘	๐.๔๒๐	๔.๔๑	๐.๓๖๒	๔.๘๘๖	๐.๐๐๑
ด้านสิ่งแวดล้อม	๔.๒๔	๐.๔๗๔	๔.๓๗	๐.๓๙๖	๔.๓๒	๐.๓๕๕	๔.๕๖	๐.๓๙๑	๔.๕๒	๐.๓๙๑	๖.๓๙๐	๐.๐๐๐
รวม	๔.๓๑	๐.๓๘๓	๔.๓๘	๐.๓๐๗	๔.๓๕	๐.๒๙๖	๔.๕๗	๐.๓๐๒	๔.๕๐	๐.๓๑๒	๖.๔๗๔	๐.๐๐๐

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๓ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ในทุกด้าน

ดังนั้น จึงได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ของความคิดเห็นของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๒๔ – ๔.๒๘

ตารางที่ ๔.๒๔ แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวม จำแนกตามอาชีพ

(n = ๓๗๗)

อาชีพ	$\bar{X}$	อาชีพ				
		นักเรียน/ นักศึกษา ๔.๓๑	ธุรกิจ ส่วนตัว/ ค้าขาย ๔.๓๘	พนักงาน บริษัท/ ลูกจ้าง ๔.๓๕	ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ ๔.๕๗	เกษตรกร ๔.๕๐
นักเรียน/นักศึกษา	๔.๓๑	-	๐.๐๖๗	๐.๐๓๖	๐.๒๕๕*	๐.๑๘๙*
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	๔.๓๘		-	๐.๐๓๑	๐.๑๘๗*	๐.๑๒๑*
พนักงานบริษัท/ลูกจ้าง	๔.๓๕			-	๐.๒๑๘*	๐.๑๕๒*
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๔.๕๗				-	๐.๐๖๕
เกษตรกร	๔.๕๐					-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๔ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวม จำแนกตามอาชีพ เป็นรายคู่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จำนวน ๖ คู่ ได้แก่ ประชาชนที่มีอาชีพเป็นนักเรียน/นักศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี น้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ และประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกร ประชาชนที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย น้อยกว่าประชาชนที่มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ และประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกร ประชากรที่มีอาชีพพนักงานบริษัท/ลูกจ้าง น้อยกว่าประชาชนที่มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจและประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกร

ตารางที่ ๔.๒๕ แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำแนกตามอาชีพ ด้านร่างกาย

(n = ๓๗๗)

อาชีพ	$\bar{X}$	อาชีพ				
		นักเรียน/ นักศึกษา ๔.๒๖	ธุรกิจ ส่วนตัว/ ค้าขาย ๔.๓๘	พนักงาน บริษัท/ ลูกจ้าง ๔.๓๘	ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ ๔.๕๕	เกษตรกร ๔.๔๖
นักเรียน/นักศึกษา	๔.๒๖	-	๐.๑๒๒	๐.๑๒๘	๐.๒๙๐*	๐.๒๐๘*
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	๔.๓๘		-	๐.๐๐๖	๐.๑๖๘*	๐.๐๘๖
พนักงานบริษัท/ลูกจ้าง	๔.๓๘			-	๐.๑๖๒*	๐.๐๘๐
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๔.๕๕				-	๐.๐๘๑
เกษตรกร	๔.๔๖					-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๕ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำแนกตามอาชีพ ด้านร่างกาย เป็นรายคู่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จำนวน ๔ คู่ ได้แก่ ประชาชนที่มีอาชีพเป็นนักเรียน/นักศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี น้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจและประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกร ประชาชนที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย น้อยกว่าประชาชนที่มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ประชาชนที่มีอาชีพพนักงานบริษัท/ลูกจ้าง น้อยกว่าประชาชนที่มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ

ตารางที่ ๔.๒๖ แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำแนกตามอาชีพ ด้านจิตใจ

(n = ๓๗๗)

อาชีพ	$\bar{X}$	อาชีพ				
		นักเรียน/ นักศึกษา ๔.๒๘	ธุรกิจ ส่วนตัว/ ค้าขาย ๔.๔๙	พนักงาน บริษัท/ ลูกจ้าง ๔.๔๓	ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ ๔.๖๘	เกษตรกร ๔.๖๐
นักเรียน/นักศึกษา	๔.๒๘	-	๐.๒๐๕*	๐.๑๕๑	๐.๓๙๔*	๐.๓๑๙*
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	๔.๔๙		-	๐.๐๕๔	๐.๑๘๘*	๐.๑๑๓*
พนักงานบริษัท/ลูกจ้าง	๔.๔๓			-	๐.๒๔๒*	๐.๑๖๘*
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๔.๖๘				-	๐.๐๗๔
เกษตรกร	๔.๖๐					-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๖ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำแนกตามอาชีพ ด้านจิตใจ เป็นรายคู่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จำนวน ๗ คู่ ได้แก่ ประชาชนที่มีอาชีพเป็นนักเรียน/นักศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี น้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ และเกษตรกร ประชาชนที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย น้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ และเกษตรกร และประชาชนที่มีอาชีพพนักงานบริษัท/ลูกจ้าง น้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ และเกษตรกร

ตารางที่ ๔.๒๗ แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำแนกตามอาชีพ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม

(n = ๓๗๗)

อาชีพ	$\bar{X}$	อาชีพ				
		นักเรียน/ นักศึกษา ๔.๔๖	ธุรกิจ ส่วนตัว/ ค้าขาย ๔.๒๗	พนักงาน บริษัท/ ลูกจ้าง ๔.๒๕	ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ ๔.๔๘	เกษตรกร ๔.๔๑
นักเรียน/นักศึกษา	๔.๔๖	-	๐.๑๙๑*	๐.๒๑๔*	๐.๐๑๖	๐.๐๕๔
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	๔.๒๗		-	๐.๐๒๒	๐.๒๐๘*	๐.๑๓๗*
พนักงานบริษัท/ลูกจ้าง	๔.๒๕			-	๐.๒๓๑*	๐.๑๕๙*
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๔.๔๘				-	๐.๐๗๑
เกษตรกร	๔.๔๑					-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๗ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำแนกตามอาชีพ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม เป็นรายคู่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จำนวน ๖ คู่ ได้แก่ ประชาชนที่มีอาชีพเป็นนักเรียน/นักศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี มากกว่า ประชาชนที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย และพนักงานบริษัท/ลูกจ้าง ประชาชนที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย น้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ และเกษตรกร และประชาชนที่มีอาชีพพนักงานบริษัท/ลูกจ้าง น้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ และเกษตรกร

ตารางที่ ๔.๒๘ แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำแนกตามอาชีพ ด้านสิ่งแวดล้อม

(n = ๓๗๗)

อาชีพ	$\bar{X}$	อาชีพ				
		นักเรียน/ นักศึกษา ๔.๒๔	ธุรกิจ ส่วนตัว/ ค้าขาย ๔.๓๗	พนักงาน บริษัท/ ลูกจ้าง ๔.๓๒	ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ ๔.๕๖	เกษตรกร ๔.๕๒
นักเรียน/นักศึกษา	๔.๒๔	-	๐.๑๓๕	๐.๐๘๑	๐.๓๑๘*	๐.๒๘๔*
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	๔.๓๗		-	๐.๐๕๔	๐.๑๘๓*	๐.๑๔๙*
พนักงานบริษัท/ลูกจ้าง	๔.๓๒			-	๐.๒๓๗*	๐.๒๐๓*
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๔.๕๖				-	๐.๐๓๓
เกษตรกร	๔.๕๒					-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๘ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำแนกตามอาชีพ ด้านสิ่งแวดล้อม เป็นรายคู่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จำนวน ๖ คู่ ได้แก่ ประชาชนที่มีอาชีพเป็นนักเรียน/นักศึกษา ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย และพนักงานบริษัท/ลูกจ้าง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี น้อยกว่า ประชาชนที่มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ และเกษตรกร

สมมติฐานที่ ๖ ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๒๙ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำแนกตามรายได้

(n = ๓๗๗)

การพัฒนาคุณภาพชีวิต ของประชาชนหมู่บ้าน รักษาศีล ๕ อำเภอ หนองแค จังหวัดสระบุรี	รายได้								F	Sig
	ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท (๑๕๐ คน)		๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐ บาท (๑๒๙ คน)		๑๕,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท (๗๑ คน)		๒๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป (๒๗ คน)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านร่างกาย	๔.๓๔	๐.๓๕๔	๔.๓๗	๐.๓๘๔	๔.๕๔	๐.๒๗๘	๔.๖๓	๐.๒๙๘	๙.๕๙๙	๐.๐๐๐
ด้านจิตใจ	๔.๔๘	๐.๓๓๖	๔.๔๕	๐.๔๒๒	๔.๖๒	๐.๓๖๐	๔.๕๘	๐.๔๒๙	๓.๗๐๑	๐.๐๑๒
ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	๔.๓๐	๐.๓๗๙	๔.๒๘	๐.๔๑๕	๔.๔๕	๐.๓๘๒	๔.๔๓	๐.๔๐๓	๓.๘๒๗	๐.๐๑๐
ด้านสิ่งแวดล้อม	๔.๔๐	๐.๓๖๑	๔.๓๖	๐.๔๓๑	๔.๔๙	๐.๓๘๘	๔.๔๒	๐.๔๒๗	๑.๖๐๐	๐.๑๘๙
รวม	๔.๓๘	๐.๒๗๔	๔.๓๖	๐.๓๖๒	๔.๕๓	๐.๒๘๒	๔.๕๒	๐.๓๒๙	๕.๖๕๘	๐.๐๐๑

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๙ พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ในด้านร่างกาย ด้านจิตใจ และด้านความสัมพันธ์ทางสังคม

ดังนั้น จึงได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ของความคิดเห็นของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๓๐ - ๔.๓๓

ตารางที่ ๔.๓๐ แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวม จำแนกตามรายได้

(n = ๓๗๗)

รายได้	$\bar{X}$	รายได้			
		ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท ๔.๓๘	๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐ บาท ๔.๓๖	๑๕,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท ๔.๕๓	๒๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป ๔.๕๒
ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท	๔.๓๘	-	๐.๐๑๕	๐.๑๔๕*	๐.๑๓๖*
๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐ บาท	๔.๓๖		-	๐.๑๖๑*	๐.๑๕๑*
๑๕,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท	๔.๕๓			-	๐.๐๐๙
๒๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๔.๕๒				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๐ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวม จำแนกตามรายได้ เป็นรายคู่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จำนวน ๔ คู่ ได้แก่ ประชาชนที่มีรายได้ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท และมีรายได้ ๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี น้อยกว่าประชาชนที่มีรายได้ ๑๕,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท และ ๒๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป

ตารางที่ ๔.๓๑ แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำแนกตามรายได้ ด้านร่างกาย

(n = ๓๗๗)

รายได้	$\bar{X}$	รายได้			
		ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท ๔.๓๔	๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐ บาท ๔.๓๗	๑๕,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท ๔.๕๔	๒๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป ๔.๖๓
ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท	๔.๓๔	-	๐.๐๒๕	๐.๒๐๑*	๐.๒๘๙*
๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐ บาท	๔.๓๗		-	๐.๑๗๕*	๐.๒๖๓*
๑๕,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท	๔.๕๔			-	๐.๐๘๗
๒๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๔.๖๓				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๑ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำแนกตามรายได้ ด้านร่างกาย เป็นรายคู่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จำนวน ๔ คู่ ได้แก่ ประชาชนที่มีรายได้ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท และมีรายได้ ๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี น้อยกว่าประชาชนที่มีรายได้ ๑๕,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท และ ๒๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป

ตารางที่ ๔.๓๒ แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำแนกตามรายได้ ด้านจิตใจ

(n = ๓๗๗)

รายได้	$\bar{X}$	รายได้			
		ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท ๔.๔๘	๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐ บาท ๔.๔๕	๑๕,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท ๔.๖๒	๒๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป ๔.๕๘
ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท	๔.๔๘	-	๐.๐๒๙	๐.๑๔๑*	๐.๑๐๑
๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐ บาท	๔.๔๕		-	๐.๑๗๑*	๐.๑๓๐
๑๕,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท	๔.๖๒			-	๐.๐๔๐
๒๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๔.๕๘				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๒ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำแนกตามรายได้ ด้านจิตใจ เป็นรายคู่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จำนวน ๒ คู่ ได้แก่ ประชาชนที่มีรายได้ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท และมีรายได้ ๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี น้อยกว่า ประชาชนที่มีรายได้ ๑๕,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท

ตารางที่ ๔.๓๓ แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำแนกตามรายได้ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม

(n = ๓๗๗)

รายได้	$\bar{X}$	รายได้			
		ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท ๔.๓๐	๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐ บาท ๔.๒๘	๑๕,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท ๔.๔๕	๒๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป ๔.๔๓
ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท	๔.๓๐	-	๐.๐๑๘	๐.๑๕๒*	๐.๑๓๓
๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐ บาท	๔.๒๘		-	๐.๑๗๑*	๐.๑๕๑
๑๕,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท	๔.๔๕			-	๐.๐๑๙
๒๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๔.๔๓				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๓ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำแนกตามรายได้ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม เป็นรายคู่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จำนวน ๒ คู่ ได้แก่ ประชาชนที่มีรายได้ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท และมีรายได้ ๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี น้อยกว่า ประชาชนที่มีรายได้ ๑๕,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท

ตารางที่ ๔.๓๔ แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำแนกตามรายได้ ด้านสิ่งแวดล้อม

(n = ๓๗๗)

รายได้	$\bar{X}$	รายได้			
		ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท ๔.๔๐	๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐ บาท ๔.๓๖	๑๕,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท ๔.๔๙	๒๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป ๔.๔๒
ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท	๔.๔๐	-	๐.๐๓๘	๐.๐๘๘	๐.๐๒๐
๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐ บาท	๔.๓๖		-	๐.๑๒๗*	๐.๐๕๙
๑๕,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท	๔.๔๙			-	๐.๐๖๗
๒๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๔.๔๒				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๑ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำแนกตามรายได้ ด้านสิ่งแวดล้อมเป็นรายคู่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จำนวน ๑ คู่ ได้แก่ ประชาชนที่มีรายได้ ๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี น้อยกว่า ประชาชนที่มีรายได้ ๑๕,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท

สมมติฐานที่ ๗ ประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๓๕ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี
จำแนกตามความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา

(n = ๓๗๗)

การพัฒนาคุณภาพชีวิตของ ประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	ความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา								F	Sig
	ไม่เคยเข้าร่วมเลย		เข้าร่วมเป็นครั้งคราว		เข้าร่วม ๑ – ๓ ครั้ง ต่อเดือน		เข้าร่วมเป็นประจำอย่าง สม่ำเสมอ			
	(๐ คน)		(๒๓๗ คน)		(๔๑ คน)		(๙๙ คน)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านร่างกาย	-	-	๔.๓๗	๐.๓๖๓	๔.๓๘	๐.๓๖๔	๔.๕๑	๐.๓๓๕	๕.๗๐๙	๐.๐๐๔
ด้านจิตใจ	-	-	๔.๔๓	๐.๓๘๑	๔.๔๙	๐.๔๓๖	๔.๖๘	๐.๓๐๔	๑๕.๐๙๕	๐.๐๐๐
ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	-	-	๔.๒๙	๐.๔๐๖	๔.๒๔	๐.๓๘๔	๔.๔๖	๐.๓๕๗	๗.๙๕๙	๐.๐๐๐
ด้านสิ่งแวดล้อม	-	-	๔.๓๒	๐.๓๙๓	๔.๔๒	๐.๓๖๓	๔.๕๘	๐.๓๕๘	๑๖.๖๖๘	๐.๐๐๐
รวม	-	-	๔.๓๕	๐.๓๑๓	๔.๓๘	๐.๓๒๔	๔.๕๖	๐.๒๗๙	๑๕.๘๙๘	๐.๐๐๐

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๕ พบว่า ประชาชนที่มีความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ในทุกด้าน

ดังนั้น จึงได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ของความคิดเห็นของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๓๖ – ๔.๔๐

ตารางที่ ๔.๓๖ แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวม จำแนกตามความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา

(n = ๓๗๗)

ความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา	$\bar{X}$	ความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา			
		ไม่เคยเข้าร่วมเลย	เข้าร่วมเป็นครั้งคราว	เข้าร่วม ๑-๓ ครั้งต่อเดือน	เข้าร่วมเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ
		-	๔.๓๕	๔.๓๘	๔.๕๖
ไม่เคยเข้าร่วมเลย	-	-	-	-	-
เข้าร่วมเป็นครั้งคราว	๔.๓๕	-	-	๐.๐๒๘	๐.๒๐๕*
เข้าร่วม ๑ - ๓ ครั้งต่อเดือน	๔.๓๘	-	-	-	๐.๑๗๖*
เข้าร่วมเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ	๔.๕๖	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๖ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวม จำแนกตามความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา เป็นรายคู่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จำนวน ๒ คู่ ได้แก่ ประชาชนที่เข้าร่วมเป็นครั้งคราว และเข้าร่วม ๑ - ๓ ครั้งต่อเดือน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี น้อยกว่า ประชาชนที่เข้าร่วมเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๔.๓๗ แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำแนกตามความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ด้านร่างกาย

(n = ๓๗๗)

ความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา	$\bar{X}$	ความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา			
		ไม่เคยเข้าร่วมเลย	เข้าร่วมเป็นครั้งคราว	เข้าร่วม ๑ – ๓ ครั้งต่อเดือน	เข้าร่วมเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ
		-	๔.๓๗	๔.๓๘	๔.๕๑
ไม่เคยเข้าร่วมเลย	-	-	-	-	-
เข้าร่วมเป็นครั้งคราว	๔.๓๗	-	-	๐.๐๐๘	๐.๑๔๑*
เข้าร่วม ๑ – ๓ ครั้งต่อเดือน	๔.๓๘	-	-	-	๐.๑๓๓*
เข้าร่วมเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ	๔.๕๑	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๗ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำแนกตามความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ด้านร่างกาย เป็นรายคู่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จำนวน ๒ คู่ ได้แก่ ประชาชนที่เข้าร่วมเป็นครั้งคราว และเข้าร่วม ๑ – ๓ ครั้งต่อเดือน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี น้อยกว่า ประชาชนที่เข้าร่วมเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๔.๓๘ แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำแนกตามความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ด้านจิตใจ

(n = ๓๗๗)

ความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา	$\bar{X}$	ความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา			
		ไม่เคยเข้าร่วมเลย	เข้าร่วมเป็นครั้งคราว	เข้าร่วม ๑ – ๓ ครั้งต่อเดือน	เข้าร่วมเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ
		-	๔.๔๓	๔.๔๙	๔.๖๘
ไม่เคยเข้าร่วมเลย	-	-	-	-	-
เข้าร่วมเป็นครั้งคราว	๔.๔๓	-	-	๐.๐๕๔	๐.๒๔๒*
เข้าร่วม ๑ – ๓ ครั้งต่อเดือน	๔.๔๙	-	-	-	๐.๑๘๘*
เข้าร่วมเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ	๔.๖๘	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๘ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำแนกตามความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ด้านจิตใจ เป็นรายคู่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จำนวน ๒ คู่ ได้แก่ ประชาชนที่เข้าร่วมเป็นครั้งคราว และเข้าร่วม ๑ – ๓ ครั้งต่อเดือน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี น้อยกว่า ประชาชนที่เข้าร่วมเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๔.๓๙ แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำแนกตามความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม

(n = ๓๗๗)

ความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา	$\bar{X}$	ความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา			
		ไม่เคยเข้าร่วมเลย	เข้าร่วมเป็นครั้งคราว	เข้าร่วม ๑ – ๓ ครั้งต่อเดือน	เข้าร่วมเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ
		-	๔.๒๙	๔.๒๔	๔.๔๖
ไม่เคยเข้าร่วมเลย	-	-	-	-	-
เข้าร่วมเป็นครั้งคราว	๔.๒๙	-	-	๐.๐๔๖	๐.๑๗๓*
เข้าร่วม ๑ – ๓ ครั้งต่อเดือน	๔.๒๔	-	-	-	๐.๒๑๙*
เข้าร่วมเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ	๔.๔๖	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๙ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำแนกตามความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม เป็นรายคู่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จำนวน ๒ คู่ ได้แก่ ประชาชนที่เข้าร่วมเป็นครั้งคราว และเข้าร่วม ๑ – ๓ ครั้งต่อเดือน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี น้อยกว่า ประชาชนที่เข้าร่วมเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๔.๔๐ แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำแนกตามความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ด้านสิ่งแวดล้อม

(n = ๓๗๗)

ความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา	$\bar{X}$	ความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา			
		ไม่เคยเข้าร่วมเลย	เข้าร่วมเป็นครั้งคราว	เข้าร่วม ๑ – ๓ ครั้งต่อเดือน	เข้าร่วมเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ
		-	๔.๓๒	๔.๔๒	๔.๕๘
ไม่เคยเข้าร่วมเลย	-	-	-	-	-
เข้าร่วมเป็นครั้งคราว	๔.๓๒	-	-	๐.๐๙๗	๐.๒๖๓*
เข้าร่วม ๑ – ๓ ครั้งต่อเดือน	๔.๔๒	-	-	-	๐.๑๖๕*
เข้าร่วมเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ	๔.๕๘	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๔๐ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำแนกตามความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ด้านสิ่งแวดล้อม เป็นรายคู่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จำนวน ๒ คู่ ได้แก่ ประชาชนที่เข้าร่วมเป็นครั้งคราว และเข้าร่วม ๑ – ๓ ครั้งต่อเดือน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี น้อยกว่า ประชาชนที่เข้าร่วมเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๔.๔๑ แสดงผลสรุปโดยรวมการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี โดยจำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ตามสมมติฐานที่ ๑ - ๗

(n=๓๗๗)

สมมติฐาน	ตัวแปรต้น	ค่า t	ค่า F	ค่า Sig	ผลการศึกษา	
					ยอมรับ	ปฏิเสธ
๑	เพศ	๐.๐๖๑	-	๐.๕๕๓	-	✓
๒	อายุ	-	๑.๘๔๗	๐.๑๓๘	-	✓
๓	สถานภาพสมรส	-	๑.๒๓๑	๐.๒๙๘	-	✓
๔	ระดับการศึกษา	-	๖.๑๗๘	๐.๐๐๐*	✓	-
๕	อาชีพ	-	๖.๔๗๔	๐.๐๐๐*	✓	-
๖	รายได้	-	๕.๖๕๘	๐.๐๐๑*	✓	-
๗	การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา	-	๑๕.๘๙๘	๐.๐๐๐*	✓	-

จากตารางที่ ๔.๔๑ สรุปได้ว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ สถานภาพสมรส ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงปฏิเสธสมมติฐาน ส่วนประชาชนที่มีระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐาน

๔.๕ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

การศึกษาเรื่อง “การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี” สามารถสรุปปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ มาจากแบบสอบถาม คำถามแบบปลายเปิด (Open Ended Question) จำแนกเป็นรายด้าน จำนวน ๔ ด้าน คือ ๑) ด้านร่างกาย ๒) ด้านจิตใจ ๓) ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และ ๔) ด้านสิ่งแวดล้อม ดังนี้

๑) ด้านร่างกาย

ตารางที่ ๔.๔๒ แสดงปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะด้านร่างกาย

ปัญหาและอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
๑.ประชาชนมีการเจ็บปวดตามร่างกาย เช่น ปวดหัว ปวดท้อง ปวดตามตัว ทำให้ไม่สามารถทำในสิ่งที่ต้องการได้ ต้องไปรับการรักษาพยาบาล	๑.ควรจัดให้มีการออกกำลังกายเป็นประจำ รับประทานอาหารให้ครบทั้ง ๕ หมู่ อารมณ์ดี ด้วยการรักษาศีล ๕ หรือปฏิบัติธรรม
๒. ประชาชนยังไม่พอใจในความสามารถทำอะไรๆ ในแต่ละวัน	๒.ควรทำให้ร่างกายแข็งแรง สามารถทำงานได้ และให้ยอมรับความสามารถในการทำอะไรๆ ในแต่ละวัน

๒) ด้านจิตใจ

ตารางที่ ๔.๔๓ แสดงปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะด้านจิตใจ

ปัญหาและอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
๑.ประชาชนไม่มีสมาธิในการทำงานต่างๆ	๑.ควรฝึกนั่งสมาธิเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดสมาธิในการดำเนินชีวิตตลอดเวลา
๒.ประชาชนไม่พอใจในความสามารถของตนเอง	๒.ควรสร้างความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง และพอใจในความสามารถของตนเอง

๓) ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม

ตารางที่ ๔.๔๔ แสดงปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะด้านความสัมพันธ์ทางสังคม

ปัญหาและอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
๑. ประชาชนไม่กล้าแสดงออกในทางที่ดีในที่สาธารณะ	๑. ควรส่งเสริมให้ทุกคนกล้าแสดงออกในทางที่ดีในที่สาธารณะ
๒. ประชาชนไม่สามารถให้ความช่วยเหลือแก่คนอื่นที่มาขอความช่วยเหลือ	๒. ควรฝึกเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลอื่นในสังคมที่มาขอความช่วยเหลือ

๔) ด้านสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ ๔.๔๕ แสดงปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะด้านสิ่งแวดล้อม

ปัญหาและอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
๑. ประชาชนยังเดือดร้อนไม่สามารถใช้บริการสาธารณสุขได้เมื่อมีความจำเป็น	๑. ควรจัดให้มีการกระจายบริการสาธารณสุขไปทุกแห่งอย่างทั่วถึง
๒. ประชาชนได้รับการพักผ่อนคลายเครียดไม่เพียงพอ	๒. ควรจัดกิจกรรมสันทนาการ และจัดกิจกรรมในเวลาว่าง เพื่อร่างกายจะได้พักผ่อนคลายเครียด

๔.๖ สรุปผลการสัมภาษณ์บุคคลเชิงลึกเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

การสัมภาษณ์นี้ มีจุดมุ่งหมายในการศึกษารวบรวมข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ใน ๔ ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งสรุปบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) จำนวน ๑๐ รูป/คน ดังต่อไปนี้

๔.๖.๑ ความสำคัญของพุทธธรรมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

๑) ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่า หลักพุทธธรรมที่นำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งมีความจำเป็นจะต้องฝึกฝนตนเองตามหลักพระพุทธศาสนา เพื่อให้การดำรงอยู่ด้วยความไม่ประมาท ไม่เมาในชีวิต เมาในความมั่งมี เมาในสิ่งนั้นในสิ่งนี้ ซึ่งเป็นสิ่งไม่ถาวรแต่ประการใดเลย นอกจากธรรมะที่เป็นยารักษาใจให้พ้นจากความทุกข์ แม้เราจะมีความเกิด ความแก่ ความเจ็บ ความตายเป็นกฎธรรมดาของโลก แต่ถ้ารู้จักพัฒนาตนให้ปฏิบัติต่อการดำเนินชีวิตที่ดีแล้ว

ย่อมดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพไปในตัวเอง เช่นเดียวกันกับ **พระครูพิสุทธิปัญญาภรณ์**^๑ มีความคิดเห็นว่า การปฏิบัติตามหลักเบญจศีล เป็นหลักประกันในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เพื่อให้เกิดความเคารพในสิทธิของคนอื่น และเพื่อเป็นการคุ้มครองชีวิตและทรัพย์สินของกันและกันให้เป็นไปโดยชอบธรรม สมัยใดที่มนุษย์เรายังคงรักษา และปฏิบัติในศีล ๕ ข้อนี้ โลกก็อยู่โดยปราศจากการเบียดเบียน ทำร้ายกัน แต่ถ้ามนุษย์ขาดศีล ๕ แล้ว สังคมส่วนใหญ่ย่อมหาความสงบร่มเย็นได้ยาก ตรงข้ามคนในสังคมจะแข่งขันในทางที่ประทุษร้ายต่อกันมากยิ่งขึ้น

๒) ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่า สามารถนำหลักพุทธธรรมมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยการรักษาศีล ๕ และเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ **พระสมุห์ภุมริน ภูริญาโณ**^๒ ดังนี้

- การทำร้ายฆ่าฟันกันทุกวัน รวมถึงการทำร้ายกันด้วยวาจา ถูกเหยียดหยาม เบียดเบียน เอาเปรียบกันและกัน ที่ถือเอาความคิดตนเองเป็นใหญ่ เป็นฝ่ายถูก จนเกิดความวุ่นวาย จะสงบลงได้ ต้องลดละการกระทำผิดศีลข้อที่ ๑

- การเอาของส่วนรวมมาเป็นส่วนตน เช่น การเก็บผลไม้ ดอกไม้ ในที่สาธารณะมาเป็นของตนเอง การบุกรุกทำลายป่า ทำลายธรรมชาติ จนเกิดภัยพิบัติทั้งหลาย รวมถึงการเบียดเบียนเวลางานถือเป็นการลักขโมยเวลา จึงต้องลดละการกระทำผิดศีลข้อที่ ๒

- การละเมิดทางเพศที่ไม่สมยอม น่าจะรวมถึงการสมยอมโดยไม่ตั้งใจ ที่ไม่คำนึงถึงผลเสียหาย จึงต้องไม่กระทำผิดศีลข้อ ๓ เพราะจะทำให้เกิดการกระทำผิดศีลข้อที่ ๑ ด้วยการทำแท้ง และการแต่งกาย การมีพฤติกรรมชั่วร้ายจนทำให้เกิดการกระทำผิดศีล

- การไม่ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่ การละเลยหน้าที่ การมีหน้าที่แล้วไม่ทำให้เต็มที่ถือเป็นการโกหกที่รับงานมีหน้าที่แล้วไม่ทำ รวมถึงการรับปาก รับคำ รับงานแล้วไม่ทำให้ดี จึงต้องไม่กระทำผิดศีลข้อ ๔ เพราะจะไม่ทำให้ตนได้ดีตามหน้าที่ และทำให้งานเสียหายด้วย

- การมีเมมาจากเครื่องดองของเมา ที่สำคัญคือการมีเมมาต่ออารมณ์ตนเอง เช่น การดื่มจนทำลายสุขภาพตนเอง และการเมาอารมณ์ตน ควรงดการกระทำผิดศีลข้อ ๕ เพราะจะทำให้ละเมิดศีลอีก ๔ ข้อด้วย

๔.๖.๒ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

จากการสัมภาษณ์ สามารถจะสรุปประเด็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ในด้านต่างๆ ดังนี้

^๑ สัมภาษณ์ พระครูพิสุทธิปัญญาภรณ์, เจ้าอาวาสวัดหนองชนาก, ๑๙ กันยายน ๒๕๕๘.

^๒ สัมภาษณ์ พระสมุห์ภุมริน ภูริญาโณ, เลขาธิการเจ้าคณะอำเภอหนองแค, ๑๙ กันยายน ๒๕๕๘.

๑) ด้านร่างกาย ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่า เมื่อได้รักษาสิล ๕ แล้ว สุขภาพร่างกายแข็งแรงมากขึ้น ไม่มีอาการเจ็บปวด สามารถทำงานได้ปกติ ไม่จำเป็นต้องไปรักษาพยาบาล เช่นเดียวกันกับ **นางพะเยาว์ อัจจง**^๓ มีความคิดเห็นว่า ทำให้มีผลกำลังในการดำเนินชีวิตประจำวัน ไม่ต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่น ปราศจากโรคภัยเบียดเบียน และมีกำลังในการทำงานให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย

๒) ด้านจิตใจ ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่า เมื่อได้รักษาสิล ๕ แล้ว สามารถทำให้มีจิตใจที่เข้มแข็ง ไม่ย่อท้อ รู้จักควบคุมจิตใจตนเอง เกิดความขวนขวาย ขยันหมั่นเพียร เช่นเดียวกันกับ **นางสาวดลนภา เขจร**^๔ มีความคิดเห็นว่า เคยฆ่าสัตว์เพื่อเป็นอาหาร ก็ไม่ยอมฆ่า ฟังพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่แล้ว ไม่คิดอยากได้ของๆ คนอื่นมาเป็นของตน มีจิตใจไม่ท้อแท้ และพร้อมที่จะต่อสู้กับปัญหาอุปสรรคในการดำรงชีวิต และ **นางสาวส พันธ์เถื่อน**^๕ มีความคิดเห็นว่า มีความเชื่อมั่นในคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า เมื่อมีเวลาว่างจะเข้าวัดฟังเทศน์ฟังธรรม แสวงหาสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจ เช่น ทำบุญให้ทาน รักษาสิล ๕ และเจริญภาวนาตามสมควร เพราะยังมีความเชื่อว่าทำได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ทำให้เกิดความสบายใจแก่ตน

๓) ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่า เมื่อได้รักษาสิล ๕ แล้ว ทำให้มีครอบครัวที่อบอุ่น เมื่อเข้าไปอยู่ในสังคม ก็ทำให้เกิดความสามัคคี ดำเนินชีวิตแบบสังคมไทย ที่มีแต่ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน ไม่มีการทะเลาะกันหรือเอาวัดเอาเปรียบกัน เช่นเดียวกันกับ **นายอรุณ ศรีลอย**^๖ มีความคิดเห็นว่า ทำให้เป็นผู้ให้ความสำคัญในด้านสังคมส่วนรวม และให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างดี ช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องงานทำบุญต่างๆ รวมถึงงานประเพณีในช่วงเทศกาลต่างๆ และ **นายเชิณ เพ็ชรแพง**^๗ มีความคิดเห็นว่า ทำให้เป็นผู้ที่น่าเชื่อถือของคนในสังคม หรือนำคบหาสมาคมด้วยอย่างสนิทใจ อยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคมฉันเพื่อนมิตร เป็นที่รัก และเป็นที่ไว้วางใจของคนทั่วไปในสังคม

๔) ด้านสิ่งแวดล้อม ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่า เมื่อได้รักษาสิล ๕ แล้ว มีความรู้สึกว่าสภาพแวดล้อมบริเวณที่อยู่อาศัยมีเพื่อนบ้านที่ดี มีชีวิตอยู่อย่างอิสระ มีความปลอดภัย และมั่นคงในชีวิต ในชุมชนไม่มีโจรขโมย เช่นเดียวกันกับ **นางสาวนงลักษณ์ พยัคฆพรหม**^๘ มีความเห็นว่า ทำให้ได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ดี ปราศจากมลพิษ การคมนาคมสะดวก และ

^๓ สัมภาษณ์ นางพะเยาว์ อัจจง, ผู้รักษาสิล ๕, ๒๐ กันยายน ๒๕๕๘.

^๔ สัมภาษณ์ นางสาวดลนภา เขจร, ผู้รักษาสิล ๕, ๒๐ กันยายน ๒๕๕๘.

^๕ สัมภาษณ์ นางสาวส พันธ์เถื่อน, ผู้รักษาสิล ๕, ๒๐ กันยายน ๒๕๕๘.

^๖ สัมภาษณ์ นายอรุณ ศรีลอย, ผู้ใหญ่บ้าน, ๑๙ กันยายน ๒๕๕๘.

^๗ สัมภาษณ์ นายเชิณ เพ็ชรแพง, ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน, ๑๙ กันยายน ๒๕๕๘.

^๘ สัมภาษณ์ นางสาวนงลักษณ์ พยัคฆพรหม, ผู้ใหญ่บ้าน, ๑๙ กันยายน ๒๕๕๘.

นางชูศรี ทับทิม^๙ ได้ร่วมทำกิจกรรมในเวลาว่าง เช่น กิจกรรมการสวดมนต์ทำวัตรเย็นของอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ทำให้ได้อยู่ท่ามกลางสิ่งแวดล้อมที่ดี คือ ตนเอง ครอบครัว เพื่อนมนุษย์ด้วยกันหรือชุมชนความเป็นสังคมวัฒนธรรมที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี

๔.๖.๓ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ นายปลุก ศรีเกษม^{๑๐} ดังนี้

ปัญหา และอุปสรรค

๑) สังคมมีการเปลี่ยนแปลงไป เทคโนโลยีมีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว พุทธศาสนิกชนไม่ใส่ใจในศาสนาและอยากได้อะไรก็มีไม่รู้จักพอ จนไม่มีเวลาที่จะเข้าวัดเพื่อศึกษาธรรม และรักษาศีล ๕ ประชาชนไม่สมาธิในการทำงานต่างๆ

๒) ภาวะเศรษฐกิจฝืดเคือง มีการลักขโมย ประกอบมีจลาจล ทำให้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี ประชาชนยังเดือดร้อนไม่สามารถใช้บริการสาธารณสุขได้เมื่อมีความจำเป็น

ข้อเสนอแนะ

๑) มีการรณรงค์และส่งเสริมให้ประชาชนนำหลักของการรักษาศีล ๕ ไปใช้ในการดำเนินชีวิต แสดงให้เห็นโทษของการไม่รักษาศีล ๕ และให้เข้าร่วมกิจกรรมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อย่างต่อเนื่อง

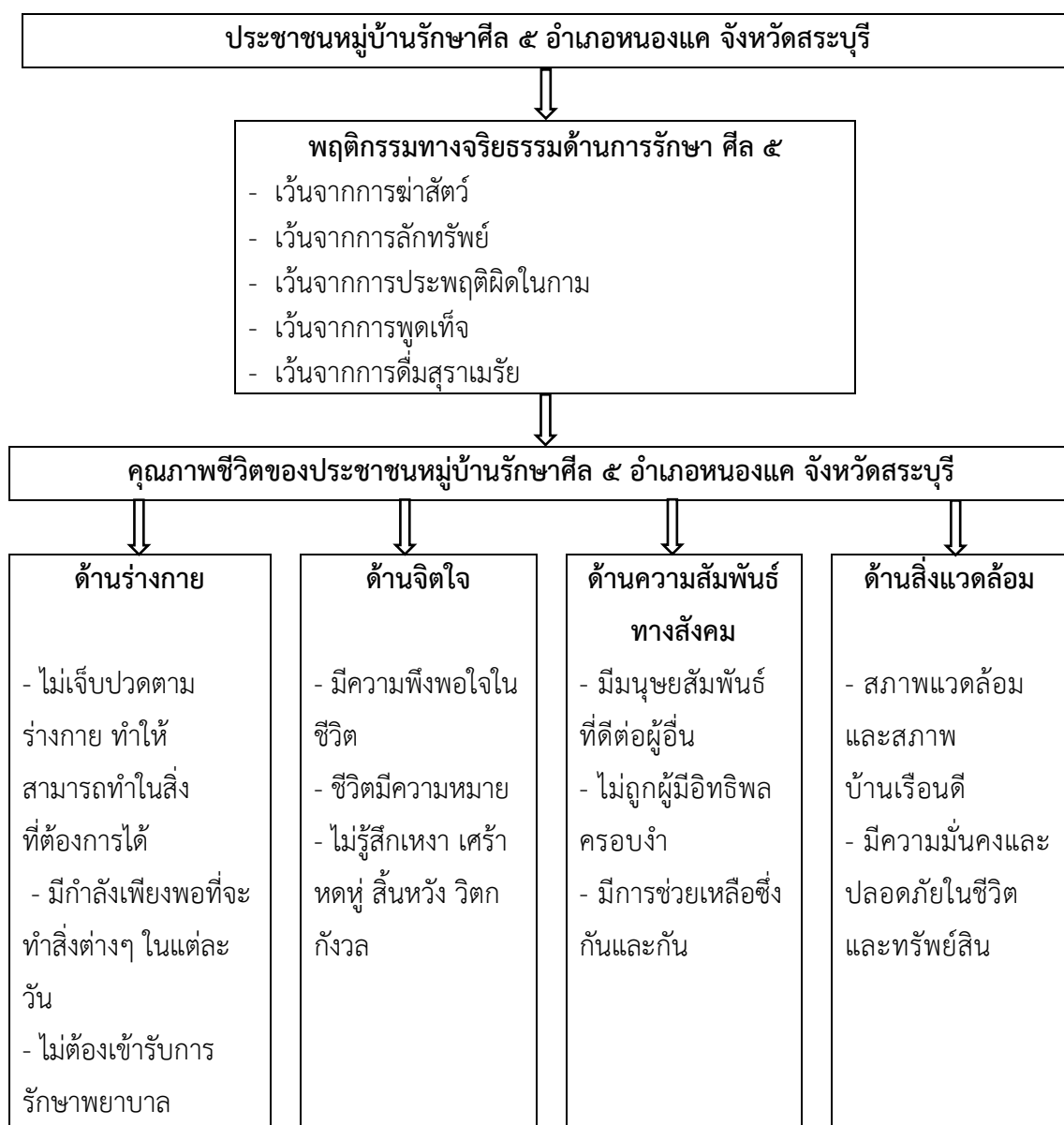
๒) เห็นควรปลูกฝังเด็กและเยาวชนให้รักษาศีล ๕ สม่ำเสมอ และจัดให้มีการกระจายบริการสาธารณสุขไปทุกแห่งอย่างทั่วถึง

^๙ สัมภาษณ์ นางชูศรี ทับทิม, กรรมการวัด, ๒๐ กันยายน ๒๕๕๘.

^{๑๐} สัมภาษณ์ นายปลุก ศรีเกษม, ไวยาวัจกร, ๒๐ กันยายน ๒๕๕๘.

๔.๗ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาเรื่อง การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน หมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ดังแสดงในแผนภาพที่ ๔.๑

แผนภาพที่ ๔.๑ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี” ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้จากการวิจัยครั้งนี้ คือ

๑) ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านการรักษาศีล ๕ กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม จากแบบสอบถาม โดยพิจารณาจากรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย

๒) ทำให้ทราบระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จากแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล โดยพิจารณาจากความถี่และร้อยละ ที่มีมากที่สุดและน้อยที่สุด

๓) ทำให้ทราบปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จากแบบสอบถามปลายเปิด โดยพิจารณาจากรายข้อเฉพาะที่มีจำนวนความถี่มากที่สุดเท่านั้น